

KASTEEL D'URSEL

MAGAZINE

Driemaandelijkse uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 18de jaargang # 69 | mei-juni-juli 2022

PRINT & PAINT

Beste Vriend,

De zomer staat voor de deur en hij belooft ook in Hingene bijzonder boeiend te worden. Sinds enkele weken kan je het park op een heel andere manier beleven met de wandelbrochure en de twee nieuwe escape games. Vanaf 26 mei verwelkomen we je graag op de (langverwachte) tentoonstelling *PRINT & PAINT*. Op zon- en feestdagen kan je het kasteel individueel bezoeken, op alle andere dagen zijn er rondleidingen voor groepen, eventueel met afternoon tea. De tentoonstelling was oorspronkelijk gepland voor 2020 en ik kijk er naar uit om ze feestelijk te mogen openen.

Intussen blijven ook andere organisatoren de weg vinden naar het kasteeldomein. Dat resulteert in mooie samenwerkingen, zoals de tuinbeurs *Lifestyle Kasteel & Tuin* die dit jaar voor het eerst zal plaatshebben in het park. Ik ben ook blij dat het kasteel het decor wordt voor maar liefst zeven concerten, waarvan de meeste in openlucht: drie van *STROOM*, het nieuwe Festival in de Scheldevallei, en vier van het Bornemfestival Walter Boeykens. Het beloven onvergetelijke avonden, middagen en zelfs ochtenden te worden!

Ik wens je een fijne zomer, in Hingene en daarbuiten!

Namens de deputatie,

MIREILLE COLSON

bevoegd voor toerisme, recreatie- en groendomeinen

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 10
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen: Cathy Berx, gouverneur-voorzitter, Luk Lemmens, Kathleen Helsen, Jan De Haes & Mireille Colson, leden en Maarten Puls, provinciegriffier

Jaargang 18, nummer 69,
mei-juni-juli 2022

Redactie: Koen De Vlieger-De Wilde en Veerle Moens met medewerking van Marcel De Cock en Carlo Siau

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Antilope De Bie Printing, Duffel

Oplage: 5.100 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier met FSC[®]-certificaat en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

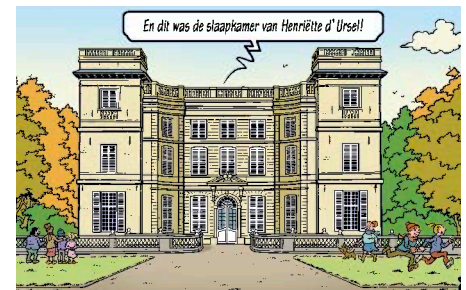
KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Blijf op de hoogte

Neem een gratis abonnement op dit Magazine via info@kasteeldursel.be of schrijf je in voor onze digitale nieuwsbrief via www.kasteeldursel.be. Zo krijg je automatisch de digitale versie van dit Magazine. Op onze website vind je ook alle Magazines die sinds 2005 zijn verschenen.

Kasteelheer voor één dag

Huur het kasteel en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Tarieven en voorwaarden vind je op www.kasteeldursel.be.

Steun het kasteel

Dankzij onze projectrekening bij de Koning Boudewijnstichting is een gift aan het kasteel fiscaal aftrekbaar (vanaf 40 euro). Wil je helpen bij de verdere verfraaiing, de inrichting en het onderhoud van het kasteel en het park? Stort dan jouw gift op rekening BE10 0000 0000 0404 (BIC: BPOTBEB1) van de Koning Boudewijnstichting met als gestructureerde mededeling 128/3297/00095. Alvast hartelijk dank!

Even ontsnappen in het park

In de paasvakantie opende het nieuwe infopunt in het poortgebouw aan de Edmond Vleminckxstraat. Je vindt er informatie over de kastelen van de Schelde, de geschiedenis van het kasteeldomein en de vele activiteiten die we organiseren. In het poortgebouw (en op www.kasteeldursel.be) vind je ook onze nieuwe **wandelbrochure**.

Doorheen de eeuwen nodigden de opeenvolgende hertogen hun gasten graag uit voor een *tour du propriétaire*, hun favoriete wandeling langs de mooiste plekjes in het park. In de geest van de hertog neemt deze brochure je mee door de geschiedenis van het park.

Dankzij onze **escape games** kan je dat park ook op een heel andere manier beleven. Vanaf 10 jaar ga je op pad met Sophie en Juliette, twee gravinnetjes die 150 jaar geleden de zomer doorbrachten in Hingene. Samen met je vrienden of familie trotseer je spannende uitdagingen, los je raadsels op en ontdek je hun boodschap voor de toekomst. Meer geofende spelers ontrafelen het mysterie van Henri, de verdwenen hertog. Bezweek hij in 1875 echt aan de gevolgen van tyfus? Of zat zijn ambitieuze broer Joseph er voor iets tussen? In deze escape game volg je Joseph tijdens zijn favoriete wandeling en probeer je de ware toedracht te achterhalen.

Je kan beide escape games op eigen houtje spelen tijdens de openingsuren van het park. Per groepje van ongeveer vijf personen heb je een smartphone nodig. Reserveren en betalen doe je vooraf via www.kasteeldursel.be.

De grafzerk van Jane Earl voor en na de werken

‘The friend of all their family’

De wandelbrochure leidt je ook langs het kerkhof van Hingene. Tussen het grafmonument van de familie d’Ursel en de ingang van de oude kerk staat een zwart kruis met daaronder de grafzerk van Jane Earl (1843–1901). Gedurende vele jaren zorgde ze voor Robert, Henriette, Pauline en Wolfgang, de vier kinderen van Joseph en Antonine, zesde hertog en hertogin.

De zerk in blauwe hardsteen was sterk vervuild en begroeid met korstmossen en algen. De uitgebreide inscriptie was nog amper leesbaar. ‘Ik heb eerst een product op basis van enzymen aangebracht’, zegt restauratrice Noortje Cools. ‘Na enkele weken inwerken kon ik de zerk reinigen met water en stoom. Zo blijft de patina van de steen behouden en krijg je geen al te nieuw uitzicht, zoals bijvoorbeeld met zandstralen wel gebeurt. Dat stralen is ook niet aan te raden omdat de steen gevoeliger wordt voor verdere vervuiling. Na de reiniging heb ik de letters van de inscriptie met zwarte letterverf ingeschilderd, zodat ze opnieuw leesbaar zijn. De woorden op de zerk spreken voor zich.’

Watervandalen

Om de verdroging van het park tegen te gaan, proberen we al enkele jaren om elke druppel water die er valt binnen het domein te houden. Door een heleboel ingrepen met stuwten, sluisen en buizen zorgen we dat het water zich optimaal verspreidt en infiltreert in de bodem. Omdat onze ingrepen ook invloed hebben op naburige percelen, hebben we een pomp klaarstaan om bij eventuele overlast het water weg te pompen naar hoger gelegen walgrachten.

Begin februari hebben onbekenden helaas een dichtgelaste afvoerpijp weer open-gewrikt. Daardoor zijn er honderdduizenden liters weggelopen en zakte de waterstand in het oostelijke parkdeel met een halve meter. Enkele dagen na de vandalenstreek hebben we de buis verwijderd en vervangen door een aarden berm. Omdat het ook in februari en maart flink heeft geregend, heeft de water-voorraad zich uiteindelijk nog hersteld. En hopelijk beseft intussen ook iedereen dat een eenvoudig telefoontje volstaat om onze pomp in werking te zetten ...

PRINT & PAINT

350 jaar bloemen op katoen

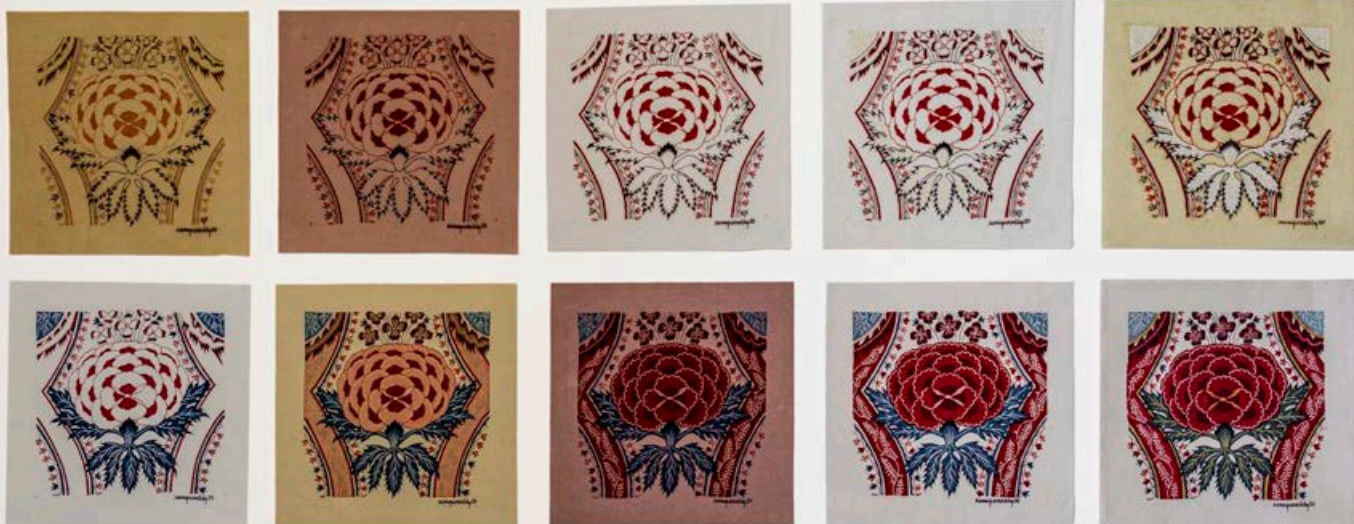
In vijftien kamers van het kasteel zijn de muren bespannen met zogenaamde sitsen. Dat zijn katoenen stoffen die in India of Europa werden beschilderd of bedrukt. De oudste stukken dateren uit het midden van de 17de eeuw en de jongste werden pas in 1967 geplaatst. Allemaal samen vormen ze een unieke collectie: in geen enkel kasteel in Europa zijn er meer sitsen te vinden dan in Hingene.

Nadat Henri, achtste hertog, het kasteel in 1973 had verkocht, volgde er een periode van twintig jaar leegstand en verval. 'In 1984 bezocht ik het kasteel voor het eerst', zegt textielspecialiste Frieda Sorber. 'Ik was getipt door Madeleine Manderyck, inspecteur bij de dienst Monumentenzorg

van de Vlaamse Gemeenschap. Het was een trieste, maar tegelijk ook overweldigende ervaring. Ik zag die dag bijna honderd panelen bekleed met bedrukt of beschilderd katoen. Stilistisch dateerden ze uit de 17de tot de 20ste eeuw en vooral de kwaliteit van de 18de-eeuwse sits was bijzonder hoog. Helaas waren de stoffen in slechte staat. In de jaren die volgden, kwam ik regelmatig langs, maar ik kon alleen vaststellen dat de toestand van het kasteel en dus ook van de bespanningen steeds verder achteruitging. Ramen en luiken sloten niet meer, zodat het daglicht de kleuren steeds meer deed verbleken. Alleen in de alkoven was er nog iets van de oude pracht te zien, vooral dan op de panelen die de hemels vormden. Even dramatisch was de aantasting door vocht, schimmels en huiszwam. In de late jaren 1980 werd het kasteel in erfpacht gegeven aan een ondernemer die er een hotel en seminariecentrum van wilde maken. Hij was al gestart met het uitbreken van de lambrieringen en de sitsen, maar Madeleine en ik hebben hem kunnen overtuigen om ze

te behouden. Door zijn plotse overlijden vielen de werken stil en in 1994 werd de Provincie Antwerpen de nieuwe eigenaar.'

Om praktische en budgettaire redenen verliep de restauratie van het kasteel in verschillende fasen. De eerste stap – van 1995 tot 1998 – was een grondig multidisciplinair onderzoek van het gebouw en het domein, hun geschiedenis en hun betekenis. Tussen 1998 en 2001 werd het kasteel wind- en waterdicht gemaakt en kregen de gevels opnieuw hun 18de-eeuwse okergele afwerking. De binnenrestauratie startte met de kelders en de gelijkvloerse verdieping, die in december 2003 in gebruik zijn genomen. De werken op de eerste verdieping liepen van 2005 tot 2007. De interieurrestauratie van de tweede verdieping, met de vertrekken van de hogere bedienden en de adellijke kinderen, startte in het voorjaar van 2010 en werd begin 2012 voltooid. Parallel met de restauratie ontstond er sinds 2004 nieuw leven in het kasteel, met tentoonstellingen, concerten, evenementen en allerlei

De tien stadia van sits door de Indische textielontwerpster Renuka Reddy uit Bangalore

projecten die ook aan bod kwamen in de tientallen nummers van dit Magazine.

Achter de schermen bekommerden we ons om de bijna honderd panelen met zeldzame sitsen. Kort na de aankoop door de provincie werden ze uit de lambriserings gehaald en opgeborgen in externe depots. Vooraleer de eigenlijke restauratie kon starten, moesten alle panelen eerst worden ontsmet en gereinigd. Dat was geen gemakkelijke opdracht, vooral gezien de complexe opbouw van de panelen zoals ze in de 18de en 19de eeuw tot stand zijn gekomen. Ze bestaan uit houten kaders die precies passen in de geschilderde lambriserings. Bij grote muren werd het kader in twee stukken gemaakt en met scharnieren verbonden. Vervolgens werden verschillende stofbanen in grof linnen aan elkaar genaaid tot een grote lap, die op zijn beurt op het kader werd gespijkerd en zo gelijkmatig werd opgespannen. Op deze linnen onderlaag werd een laag lompenpapier gekleefd, traditioneel in vellen van ongeveer 53 bij 53 centimeter, die ook het houten kader met enkele centimeters overlapt. Tijdens het drogen van de lijm trokken de onderlagen in linnen en papier mooi strak. Vervolgens kon de bovenlaag in sits worden aangebracht. Elk stuk stof, zowel van het veld als van de boord, werd daarbij afzonderlijk met fijne steken vastgenaaid op de onderlagen. Als het paneel klaar was, werd het in de lambrisering geplaatst en werden de randen afgedekt met sierlijstjes.

We beslisten om de complexe opbouw en de historische context zoveel als mogelijk te respecteren. De vele lagen stof en papier bleven dus op hun oorspronkelijke houten panelen bewaard. Daardoor was er veel studiewerk nodig om de juiste ontsmettings- en reinigingsmethodes te ontwikkelen. Uiteindelijk werden de werken toevertrouwd aan Willebrord Jacobs. Terwijl de interieurrestauratie van het kasteel nog liep, nam hij in 2010 en 2011 stelselmatig alle panelen onder handen.

Het ontsmetten en reinigen was nog maar de eerste stap. De sitsen hingen los of waren gescheurd en op vele plaatsen zaten er grote of kleine lacunes. Sommige stoffen waren zelfs helemaal verdwenen. Lacunes in textiel worden vaak ingevuld met een neutrale kleur, zodat ze niet opvallen in het geheel. Bij deze drukke bloemenmotieven was dat echter geen optie. De technologische ontwikkeling van de digitale druk bracht de oplossing. Voor het eerst in de geschiedenis is het aantal kleuren niet meer afhankelijk van een reeks drukblokken, koperplaten, cilinders of drukzeven, maar kan elke pixel afzonderlijk worden gedrukt.

Als eerste stap fotografeerde Dominique Provost alle panelen in hoge resolutie. Daarna ging beeldbewerker Frederik Hulstaert aan de slag om de lacunes te vullen: 'Ik moest er allereerst voor zorgen dat het motief overal naadloos aansloot en dat de kleur van de nieuwe stof ook paste bij de oude verkleuringen. Omdat kleuren er op een computerscherm anders uitzien dan op stof, werd er telkens een reeks testvlakken gedrukt. Zo konden we bepalen welke kleurschakering het best paste bij de sits. Dat is allemaal gemakkelijk gezegd, maar in de praktijk was het een echt monnikenwerk. Vooral het vinden van de juiste kleur was erg moeilijk, omdat de textieldrukkerij weinig garanties over de kleuren kon geven. Regelmatig gebeurde het dat een testvlak perfect was, maar als we dan een groot stuk lieten printen, was de kleur toch weer helemaal anders. Ja, daar heb ik meer dan eens stevig op gevloekt!'

Vervolgens was het de beurt aan textielrestauratrice Jefta Lammens, die net zoals de 18de- en 19de-eeuwse tapiissiers jarenlang heel regelmatig naar het kasteel kwam. In totaal gaat het immers over meer dan 350 vierkante meter stof die centimeter voor centimeter moest worden gerestaureerd. 'Allereerst knipte ik de digitale reconstructies op maat, iets groter dan het bestaande gat. Daarna schoof ik

Henriëtte d'Ursel, gravin de Boissieu
Portret van Marie (May) d'Ursel (1919) · aquarel
© Privéverzameling (Londen)

ze tussen de linnen onderlaag en de nog bestaande sits, zodanig dat het motief overal zo goed mogelijk aansloot. Ik naaide de reconstructie op de onderlaag en trok ze strak. Daarna legde ik de sits terug op zijn plaats, meestal zonder hem vast te naaien, omdat dat teveel druk zou zetten op de oude stoffen.'

'In de meeste sitsen zaten ook scheuren', zegt Jefta. 'Ik heb ze hersteld door onder de scheur een kleine drager te plaatsen en de loshangende delen erop te fixeren met spansteken. Dat zijn lange steken die repetitief overbrugd worden met een kleinere steek. Ze houden de gescheurde delen op hun plaats, maar geven toch ruimte om te bewegen. Bij te hoge spanning zal de gebruikte zijdedraad breken en zo is het textiel beschermd tegen verdere schade. Op het einde heb ik over alle sitsen een tule gespannen. Zo werden de fragiele oude stoffen gelijkmatig glad getrokken, zonder ze te beschadigen.'

Indische Palembang of spreij (1720–1750) · katoen · © Collectie Jacoba de Jonge

Frayed Memories van Pablo Piatti (2022) · © Joris Ceuppens

De tule houdt de verschillende lagen stof mooi tegen elkaar en zorgt dat ze minder gaan doorhangen.'

De redding, restauratie en terugplaatsing van onze unieke collectie katoenen wandbespanningen was de aanleiding voor de tentoonstelling *PRINT & PAINT*. Ze vertelt waar de liefde voor beschilderd en bedrukt katoen vandaan kwam en je maakt ook kennis met de technologische en chemische aspecten van het productieproces. We zijn ook bijzonder blij met het werk van de Indiase kunstenaar Renuka Reddy uit Bangalore. Ze schilderde een reproductie van een wandbespanning uit het kasteel en ze bewaarde een staal van elk van de tien (!) stadia die er nodig zijn om een sits te maken. We ontdekten ook enkele schilderijen van het interieur van het kasteel in verschillende privécollecties. Maar veruit onze grootste bruikleengever is het MoMu Modemuseum Antwerpen. 'In 2015 hebben we al heel wat stukken uit

onze collectie voor de tentoonstelling *SWEET 18*' uitgeleend, zegt directrice Kaat Debo. 'Daarin toonde het kasteel hedendaagse kunst, mode en design geïnspireerd door de 18de eeuw en dat was een erg fijne samenwerking. Bovendien was Frieda Sorber jarenlang als conservator verbonden aan het MoMu. Ze wist dat er in onze historische collectie heel wat interessante stukken met katoen te vinden waren, zeker na de verwerving van de privécollectie van Jacoba de Jonge in 2012. We kozen voor sjaals en sjerpen, stalen en sjablonen, jakken en japonnen, rokken en capes, een gilet, een kamerjas en een mysterieuze kraplap. Ze illustreren hoe er in Europa werd geëxperimenteerd met druktechnieken op stof, maar vooral hoe immens populair sitsen waren in de 18de en de 19de eeuw. Voor ons was het ook een mooie gelegenheid om enkele stukken een conservatiebehandeling te geven en om alle gemannequinde silhouetten professioneel te laten fotograferen.'

'Ik ben vooral blij dat de tentoonstelling eindelijk echt door kan gaan, vult verzamelaarster Jacoba de Jonge aan. 'Ik mocht de bezoekersgids al lezen en het maakt me ongeduldig om binnenkort naar Hingene te komen. Na tien jaar vind ik het nog altijd heel fijn dat mijn collectie in het MoMu terecht is gekomen en vooral dat mijn stukken ook uit het depot komen om getoond te worden. Ik leende zelf nog een prachtige 18de-eeuwse palempore of spreit uit, waar ik naar kan blijven kijken. Helaas heb ik thuis de ruimte niet om hem op te hangen, maar in het kasteel kan dat wel. Ik hoop dat velen er van zullen genieten.'

Net als in onze vorige tentoonstellingen *SWEET 18* en *The Beauty of the Beast*. *Dierenkunst van oude en nieuwe meesters* combineren en confronteren we het historische verhaal met werk van hedendaagse kunstenaars en ontwerpers.

Silva³ van Clothilde Gosset (2017) · © Clothilde Gosset

Mijn collega Veerle Moens maakte de selectie. ‘Ik maakte een mix van jonge kunstenaars en gevestigde waarden uit binnen- en buitenland, zowel met textielkunst als andere disciplines’, zegt Veerle. ‘Ze bieden een verrassende en frisse kijk op de technieken, patronen en kleuren uit het historische luik van deze tentoonstelling.’

‘Een vrij letterlijke verwijzing komt van de Japanse kunstenaar Aiko Tezuka. In de reeks *Fragile Surface* ontrafelde ze draden op een houten frame. Voor haar *Flowery Obscurity/The Nightwatch* inspireerde ze zich op de *De Nachtwacht* van Rembrandt. Aiko Tezuka bewerkte het tafereel in Photoshop en verving de donkerste delen door bloemmotieven van Indische sits. Met *Certainty/Entropy* maakte ze een hedendaagse interpretatie van een palempore of bedsprei. Bij andere deelnemers zijn de verwijzingen minder direct. Zo verwijst *Silva³*, een kamerscherm in

delicaat houtsnijwerk van de Franse kunstenaar Clothilde Gosset, op een meer subtiele manier naar de houten blokken waarmee sits werd bedrukt.’

‘Sommige hedendaagse kunstenaars tonen bestaand werk, anderen creëerden een werk in opdracht. De Peruviaans-Amerikaanse kunstenaar Cecilia Paredes ging aan de slag met het 19de-eeuwse motief met vogels en bloemen. Haar werk is het campagnebeeld van de tentoonstelling en vind je ook terug op de cover van dit magazine. De Argentijns-Belgische kunstenaar Pablo Piatti maakte een muurschildering. Hij liet zich hiervoor inspireren door de bloemen en kleuren van de wandbespanningen in het kasteel. De vaas met bloemen boven de schouw ontleende hij aan de 18de-eeuwse sits met bloementuilen uit de collectie van de hertog. De muurschildering is allesbehalve een zoet tafereel geworden. Het is eerder een punkversie van de wandbespanningen.

Het ontwerp lijkt gemaakt voor het betere kraakpand. De verf druipt naar beneden en verwijst naar gerafelde textieldraden. Voor mij zijn het precies deze rafels en minder zoete taferelen die de tentoonstelling kruiden en een mooie confrontatie aangaan met het historische luik.’ ■

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
Kasteel d’Ursel

PRINT&PAINT.

350 JAAR BLOEMEN OP KATOEN
Van 26 mei tot en met 9 oktober 2022
Toegang 12 euro · gratis voor kinderen tot en met 12 jaar

Voor meer informatie, reservatie of een programma op maat kan je terecht op www.kasteeldursel.be of 03 820 60 10.

‘Ik zie het klavier, ik bekijk hoe mijn vingers staan en ik denk in kleuren’

Klassieke muziek was een vaste waarde in de familie van Wouter Dewit. Zijn grootvader speelde vooral muziek van Franz Liszt en vader Dewit was amateurpianist. Een hogere studie aan het conservatorium kwam niet in hem op, maar de liefde voor muziek is nooit uitgedoofd. Dankzij artiesten als Nils Frahm keerde hij terug naar zijn muzikale thuis: de neoklassieke pianomuziek.

Enkele jaren geleden dook je plots in alle kranten op. De track La durée belandde in de Spotify-playlist Peaceful Piano en was een hit van Singapore tot in Los Angeles. Er wordt weleens gemopperd dat je niet rijk wordt van de royalties. Zijn streamingdiensten een wolf in schaapsvacht?

‘Er wordt vaak over streamingdiensten geklaagd. Spotify betaalt wat het betaalt. En nee, ik kan er niet van leven. Dat bedoel ik zeker niet cynisch. Ik blijf redelijk nuchter. Net als muzikanten combineren de meeste vakmensen verschillende jobs en opdrachten. Denk maar aan een schrijver die van ’s morgens tot ’s avonds hard werkt. Alles wat ik met *La durée* verdiende, investeerde ik in mijn tweede plaat die een hogere productiecost had. Nog voor Spotify bestond, had ik nooit durven te dromen dat ik driehonderdduizend cd’s zou verkopen. *La durée*

was een groot succes, mijn andere nummers zijn dat niet. Misschien ben ik wel een eendagsvlieg, maar dat mag me niet bezighouden. Door streamingdiensten zijn we ook anders gaan luisteren. Met een druk op de knop springen we van het ene nummer naar het andere.’

En toch zweren vele artiesten nog steeds bij fysieke uitgaves?

‘Gelukkig kan je vandaag muziek op vele manieren uitbrengen. Ik kom uit de generatie die cd’s kocht en verzamelde. Mijn ouders groeiden op met vinylplaten. Toen ging het om albums van acht of negen songs; bij cd’s lag het aantal iets hoger. Maar ook dat zijn media die geen eeuwigheid zullen bestaan. Streamingdiensten zijn nu het nieuwere, ook wel dankbare medium om veel muziek te beluisteren en te ontdekken. Wat ik wel jammer vind, is dat daardoor het album als concept in

gevaar komt. Streamingdiensten halen je album letterlijk uit elkaar en verdelen de songs over verschillende speellijsten. Mijn nieuwe plaat zal deels een statement tegen die praktijk zijn. Het wordt een lange compositie van vijftig minuten in verschillende lagen en lijnen. Het lijkt commerciële zelfmoord en wie weet blijf ik gewoon koppig volhouden. Ik wil geen tien kopieën van *La durée* schrijven. Elke muzikant moet tenslotte op zoek naar de juiste balans.’

Muziek is niet je hoofdberoep. Wanneer componeer je?

‘Ik ben leerkracht Engels en het componeren gebeurt tussendoor. Dat is hoe het voor mij het beste werkt. Soms speel ik weken niet. Het compositieproces verloopt vooral thuis aan de piano of op concerten. Als ik naar een optreden van Nils Frahm luister, dan betrap ik hem er ook op dat hij nieuw werk brengt. Dat is net het fijne aan de neoklassieke stroming. Niemand in de zaal verwacht dat je hits speelt. Je krijgt de totale vrijheid om nieuw materiaal uit te testen. Na enkele try-outs kristalliseert mijn muziek zich en langzaam kom ik tot een volwaardige plaat. Begin dit jaar heb ik trouwens voor de eerste keer filmmuziek gecomponeerd. Veel kan ik er nog niet over kwijt. Het is muziek voor een kleine Franse film, ook met dank aan Spotify. De scenarist had toevallig tijdens het schrijven van het script *La durée* gehoord. Het team was onder de indruk van het album *Still*, mijn debuutplaat uit 2017 bij Zealrecords. Ze vroegen me om muziek in diezelfde sfeer en stijl te schrijven. Dat was wel een uitdaging. Dat album is voor mij een tijdsdocument, een momentopname. Twee maanden lang ben ik op zoek gegaan naar die sound van toen. Voor de eerste keer besefte ik dat ik als componist iets met mijn technieken kan creëren zonder een kopie van mezelf te zijn. Ik hoef dus niet per se op de goddelijke inspiratie te wachten.’

Overdag leraar, in de vrije uren pianist-componist. Lig de muzieksmaak van jongeren mijlenver van wat u doet?

‘Tieners hebben ook hun eigen wereld als het op muziek aankomt. Zelf volg ik niet echt welke muziek jongeren leuk vinden. Ik weet wel dat er veel leerlingen zijn die bij het studeren de pianomuziek van Ludovico Einaudi beluisteren. Ik voel er niets bij, hoewel ik moet zeggen dat Einaudi een vakman is. Laatst zag ik de film *The Father* met Anthony Hopkins en Olivia Colman en ik was meteen onder de indruk van de filmmuziek. Ik zocht het op en het bleek Einaudi te zijn. Zo zie je maar ... Het gebeurt wel dat leerlingen per toeval ontdekken dat ik op Instagram een *verified artist* ben. Dan zijn ze benieuwd naar wat ik precies doe en tussendoor vertel ik hun weleens iets. Mijn leven als leerkracht staat los van mijn leven als muzikant. Dat vind ik op zich wel fijn.’

Wordt uw muziek ook door anderen uitgevoerd?

‘Er is toch een type leerling dat zeer bewust met mijn muziek bezig is en dan heb ik het over leerlingen die in hun vrije tijd pianoles volgen. Ze willen soms eens iets anders spelen dan Bach of de zoveelste *étude* van Czerny. Als ik terugdenk aan mijn tijd op de muziekschool is dat een herkenbaar gevoel. De partituur van *La durée* wordt bijvoorbeeld het vaakst aangekocht. Het laatste deel is ritmisch moeilijker, maar het beginwalsje is best goed voor de techniek. Na vier of vijf jaar pianoles kan je het enigszins spelen. Ik moet toegeven dat ik mijn muziek laat uitschrijven. De laatste twintig jaar heb ik weinig of geen partituren gelezen. Ik denk niet meer in uitgeschreven notenbalken. Niet als componist, niet als uitvoerder. Als het over muziek gaat, denk ik fysiek en visueel. Alles verloopt mnemotechnisch. Ik zie het klavier, ik bekijk hoe mijn vingers staan en ik denk in kleuren.’

In het kasteel speel je binnenkort een aperitiefconcert. Hoe bepaal je de setlist?

‘Thuis heb ik enkele concertschema’s liggen voor een halfuur, vijftig minuten of anderhalf uur. Het zijn pagina’s met strepen, lijnen, pijlen en namen van composities erbij. De meeste stukken hebben een familieband. Het ene werk vloeit in het andere over door een gelijkaardige ritmiek of toonaard. Als ik live speel, dan zie ik verschillende paden voor me. Intuïtief probeer ik dan aan te voelen welke zijsprongen ik moet nemen om het afgesproken aantal minuten te bereiken. Onlangs speelde ik in Brugge een concert van veertig minuten. Lichte paniek, want daarvoor had ik dus geen schema. Na de laatste noot kon ik me niet inbeelden of ik nu te lang dan wel te kort had gespeeld. Opnieuw beginnen met spelen doe ik nooit. Een concert is voor mij een lange onafgebroken spanningsboog. Ik begroette het publiek, verliet het podium, keek op mijn horloge en toen zag ik dat ik tweeënveertig minuten had gespeeld. Dan juich ik stiekem wel even. Ik geef natuurlijk al meer dan twintig jaar lesblokken van vijftig minuten. Het is een fetisj geworden om die interne klok uit te dagen.’ ■

CARLO SIAU

WOUTER DEWIT APERITIEFCONCERT MET NEOKLASSIEKE PIANOMUZIEK

Zondag 29 mei 2022 · van 11 uur tot 12.30 uur
17 | 15 | 8,5 euro en kansentariaf

Info en reservatie

CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

De muziek van Wouter Dewit is ook de soundtrack van de tentoonstelling **PRINT & PAINT**. Op vertoon van het concertticket krijg je (enkel) op zondag 29 mei tussen 13 en 18 uur 20% korting op de toegangsprijs.

Festival in de Scheldevallei
23.06 — 03.07.2022

STROOM

Eind juni lanceert Festival van Vlaanderen Gent STROOM, een nieuw jaarlijks festival in de Scheldevallei tussen Antwerpen en Gent. Het is een groot project waarin cultuur, natuur, toerisme, erfgoed en lokale economie samenvloeien. Festivalmanager Sophie Detremmerie stelt de eerste editie aan ons voor.

EEN HEFBOOM VOOR DE SCHELDEVALLEI

Waarom is de Scheldevallei de ideale regio voor een nieuw festival?

‘Het verhaal begint bij het Sigmaphan. Dat is een klimaatproject dat Vlaanderen beter tegen overstromingen van de Schelde beschermt en tegelijk de waardevolle natuur een boost geeft. Daarnaast is er een aantal jaar geleden ‘Schelde Sterk Merk’ opgericht. De 23 gemeentes van de Scheldevallei promoten samen met andere partners het uitgestrekte natuurgebied langs de rivier. Rivierpark Scheldevallei is trouwens één van de zes kandidaten om door de Vlaamse overheid erkend

te worden als Nationaal Park. Maar ook daar voel je dat men vooral vanuit natuur en omgeving de regio wil bevorderen. Jan Briers – toenmalig gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen – maakte de bedenking dat er in de Scheldevallei een cultuurleven is, maar dat er geen groot festival voor klassieke muziek is. Enerzijds hebben we dus een regio met veel potentieel. Anderzijds moet het festival een hefboom zijn om de Scheldevallei extra op de kaart te zetten. Bovendien heeft de coronacrisis duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om de lokale econo-

mie en dus het binnenlandse toerisme te ondersteunen. STROOM komt er dus op het juiste moment.’

Festivals staan niet altijd bekend om hun milieuvriendelijkheid. Hoe maakt STROOM het verschil?

‘We hebben van meet af aan beslist dat duurzaamheid onze rode draad zal zijn. We hebben een plan opgesteld waarbij we tijdens het festival niet alleen concerten en een discours over milieu en duurzaamheid organiseren, maar waarbij we ook zélf de juiste keuzes maken. In een

beginfase speelden we met het idee om concerten te organiseren op en rond de historische stoomtrein die van Dendermonde naar Puurs rijdt. Dat leek een fantastisch idee, maar een stoomtrein is enorm vervuilend. Dat plan hebben we dus bewust afgevoerd.'

'Wat doen we dan wel? We werken samen met River Cleanup om onze bezoekers te sensibiliseren. Hier en daar zullen we onaangekondigd het publiek aansporen om de handen ook letterlijk uit de mouwen te steken. Zwerfvuil is jammer genoeg nog steeds een groot probleem in en rond onze rivieren. Verder kiezen we voor streekproducten en serveren onze traiteurs vegetarische en veganistische gerechten. Een goede kok kan volgens ons ook lekker met groenten koken, door met het kleurenpalet te spelen en met heerlijke sauzen aan de slag te gaan.'

Wat zijn voor u de blikvangers van het festival?

'Aangezien STROOM de jongste telg is van de familie van het Festival van Vlaanderen Gent, wilden we het ook spiegelen aan wat we in die stad doen. De uitdaging is dat we hier geen grote culturele infrastructuur hebben voor een publiek van duizenden mensen of meer. Daardoor organiseren we veel in openlucht waarbij we ook de omliggende natuur respecteren. Op 23 en 24 juni start het festival met een grote productie op de Scheldekaai in Sint-Amands. Een prachtlocatie waar een tribune zal uitkijken op het natuurpanorama van de breedste Scheldebocht, de vogelbroedplaats van Wal-Zwijn én de ondergaande zon. Jef Neve stelt daar zijn nieuwe compositie *Rain Requiem* voor. Het is een werk voor orkest, koor en solisten, op een tekst van auteur en historicus David Van Reybroeck. Voor dit project tekende hij verhalen op van de slachtoffers van de overstromingsramp in Wallonië. Hij deed ook plaatselijk onderzoek naar de Scheldevallei en de huidige status van het Sigmaphan. Dat volledige corpus aan verhalen en wetenschap komt samen in een tekst die een wake-upcall is.'

'Ook het stadsfestival *Dender Discover* is een hoogtepunt. Op zondag 26 juni zetten we Dendermonde in de kijker. We organiseren tal van korte concerten met klassiek, wereldmuziek en jazz op diverse leuke plekken zoals het Begijnhof, de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de hip gerenoveerde hal van GO Talent!, maar ook in de Honky Tonk Jazz Club of Bastion Vijf. Tussendoor is er straatspektakel, kan je River Cleanup helpen, een museum bezoeken of een restaurantje meepikken. We zijn ook heel trots op het fotografieproject van de Nederlandse kunstenaar Rem van den Bosch. Langs de oevers van de Schelde nam hij foto's van acteurs die met hun handen aangeven tot waar het waterpeil over honderd of tweehonderd jaar zal komen. Die confronterende kunstfoto's hebben we op doek laten drukken en ze zullen de hele zomer te zien zijn op een wandel- en fietsroute door de gemeentes van de Scheldevallei. Zo ontdek je via kunst de pracht van deze streek en de kwetsbaarheid van onze natuur.'

Kasteel d'Ursel is het decor voor drie concertproducties. Wat mogen we verwachten?

Met de concerten in Hingene willen we verschillende doelgroepen aanspreken. Op vrijdag 1 juli is er een namiddagconcert met Le Concert de l'Hostel Dieu, een barokensemble uit Lyon dat zich specialiseert in de Franse barok. Voor ons brengen ze een programma rond de vier elementen: water, aarde, vuur en lucht. We bouwen vlak voor het kasteel een podium waar het publiek in een halve cirkel rond zal zitten. Zo behouden we de intimiteit van de concertbeleving. Aansluitend (en inbegrepen in het ticket) is er een gezellige picknick met koffie en zoetigheid. Een ideaal concept dus voor mensen die liever overdag naar een concert gaan. 's Avonds is er om half-negen *Beethoven met Bubbels*. De solisten van Symfonieorkest Vlaanderen spelen dan de *Pastorale*, de zesde symfonie van Ludwig van Beethoven. Nadien is er buiten een drink met hapjes.

Op zaterdag 2 juli organiseren we bij het kasteel een concert voor dag en dauw en dat mag je letterlijk nemen. Om acht uur 's ochtends spelen de solisten van Symfonieorkest Vlaanderen de *Zesde van Beethoven*. Wie wil, kan het concert combineren met een royale ontbijtbox (apart te bestellen). Ook hier werken we samen met regionale handelaars en hun lokale producten. Het appelsap bijvoorbeeld halen we bij Pluk 9230, een burgerinitiatief uit Wetteren. Vrijwilligers trekken tijdens de oogst naar appelboomgaarden die nooit meer geplukt werden. Vorig seizoen hebben ze meer dan tweeton appels gered en verwerkt tot appelsap en andere lekkernijen. Zo past ook dit ochtendconcert binnen het grotere thema van STROOM rond natuur, de lokale economie en duurzaamheid. Ideaal voor gezinnen met kinderen of mensen die een weekendje Scheldevallei plannen en de streek in alle rust willen verkennen. ■

CARLO SIAU

STROOM FESTIVAL IN DE SCHELDEVALLEI

Donderdag 23 juni – zondag 3 juli 2022

Verschillende locaties in de Scheldevallei tussen Gent en Antwerpen

Tickets en info
www.stroomfestival.be

Programma kasteel d'Ursel

Vrijdag 1 juli

• 14 uur: Namiddagconcert met Le Concert de l'Hostel Dieu, inclusief picknick

• 20.30 uur: *Beethoven met Bubbels* met solisten van Symfonieorkest Vlaanderen, inclusief drink met hapjes

Zaterdag 2 juli

• 8 uur: Ochtendconcert met solisten van Symfonieorkest Vlaanderen (ontbijtbox apart te reserveren)

Met de code **StroomUrsel22** krijg je een korting van 10% op de drie concerten in Hingene.

Van 20 tot 22 mei opent het kasteeldomein de poorten voor Lifestyle Kasteel&Tuin, een gloednieuw outdoor-evenement. Meer dan honderd standhouders laten je meegenieten van bloemen en planten, creatieve tuincomposities, outdoor-specialiteiten en tuinmeubilair.

Deze happening is een organisatie van LifeStyle Vlaanderen, in 2020 opgericht door Nathalie Papin en Peter Van der Henst. 'Events organiseren is onze passie', vertelt Nathalie Papin enthousiast. 'Ik begon ooit zelf als exposant, maar het mocht al eens anders en daarom ben ik zelf beginnen organiseren. Nu teken ik de plannen en werk de concepten uit. Durven, denken en doen is mijn motto. Ik denk graag out of the box. Ik word bijgestaan door Peter Van der Henst, mijn sidekick, medeoprichter en financieel manager van LifeStyle Vlaanderen. Hij heeft jaren ervaring in de bedrijfsweld en de organisatie van netwerkevents. Voor we naar

het kasteel kwamen, organiseerden we al de bekende lifestylebeurzen *Countryside* en *LifeStyle Gent/Sfeer* in Flanders Expo.'

'Dit is onze eerste tuinbeurs. Tuinjournalist Bart Verelst, ook de man achter het Belgische drankenmerk Garden Gin, stelde voor om naar Hingene te komen. 'Dit kasteel is een van de mooiste van het land', zegt Bart Verelst. 'Het is een prachtig domein met mooie wandelpaden en ook een goede technische uitrusting. Drijvend op het water schittert het kasteel in al zijn glorie. Het park is voor ons de ideale plek voor deze happening.'

'Iedereen is van harte welkom om de meer dan honderd standhouders te bezoeken. Ben je als levensgenieter op zoek naar inspiratie voor het aanleggen van je tuin? Wil je graag de juiste bloemen kiezen? Of heb je interesse in originele decoratie, binnen- of buitenmeubilair, een origineel antiek of nieuw gecreëerd stuk om je tuin op te smukken? Dan is *LifeStyle Kasteel&Tuin* de ideale uitstap.'

'We hebben ook aan het culinaire aspect gedacht', vervolgt Nathalie Papin. 'Er worden chocolade, asperges en honing verkocht en je kan ook genieten van een hapje en drankje ter plekke. We voorzien een *foodtruck village* waarin verschillende eetstanden de lekkerste gerechten aanbieden. Verder zorgen we voor de nodige randanimatie. Tijdens de nocturne op vrijdag is er live muziek en kunnen kinderen zich laten grimeren, eendjes vissen of deelnemen aan de andere animaties. We hebben aan iedereen gedacht, nu nog hopen op zonnige lentedagen!'

LIFESTYLE KASTEEL&TUIN

Vrijdag 20 mei 2022 van 11 tot 21 uur

Zaterdag 21 & zondag 22 mei van 10 tot 18 uur

8 euro

Tickets aan de kassa of via
www.lifestylekasteelentuin.be

BORNEMFESTIVAL 2022

Dit jaar vindt de 25ste editie plaats van het Bornemfestival Walter Boeykens. Dat wordt gevierd met een groot feest, in het kasteeldomein!

‘Het Bornemfestival kent zijn vaste waarden, maar beweegt, wringt, infiltreert en leeft,’ zegt Griet Ivens, directeur van cultuurcentrum Ter Dilft. ‘We slaan de brug tussen klassieke muziek en andere genres. Dat is alleen maar mogelijk dankzij de kwaliteit en de openheid van het Walter Boeykens Ensemble onder leiding van Anne Boeykens. Deze formule bleek in het verleden al een succes, dus daar wordt niet aan gesleuteld.’

‘Andere jaren speelden we in het kasteel en verschillende andere locaties, zoals bij het paviljoen De Notelaer, in de kerk van Mariekerke of de abdij van Bornem. Voor deze driedaagse feesteditie blijven we echter op het kasteeldomein. In het park bouwen we een groot podium met een capaciteit van 500 bezoekers. Logistiek gezien is het veel handiger om op één plek te spelen, maar we hopen er ook een echte festivalsfeer mee te creëren.

Bij slecht weer hoeven we ook niet uit te wijken, want het podium en de zitplaatsen zijn overdekt. Voor één kleiner, intiëmer concert trekken we naar de vestibule van het kasteel. Net als bij vorige edities geven we een podium aan jong talent en verbinden we verrassende muzikale persoonlijkheden aan dit unieke festival. We staan te popelen om zoveel klankkleuren, ritmes en emoties te delen!’

Walter Boeykens Ensemble & Meskerem Mees

Vrijdag 5 augustus om 20 uur · park

Deze grande dame van vooraan in de twintig neemt je bij je nekvel en laat je niet meer los. Louter met behulp van haar intrigerende stem, haar akoestische gitaar en de cello van haar buddy Febe, tovert ze haar gelaagde en zorgvuldig opgebouwde songs om tot zoete *earcandy*. Haar melodieuze blijven hangen en de refreinen zetten zich als weerhaken in je vast.

Haar debuutsingle veroverde de ether én de harten in België, en wint zelfs (ver) daarbuiten ziertjes – er zijn er niet veel die in 2020 zo makkelijk de grenzen oversteken als ‘Joe’. De lat ligt meteen hoog, maar opvolger ‘Seasons Shift’ bevestigt wat iedereen voelt: dit is geen eendagsvlug. Tijdens het Bornemfestival brengt Meskerem Mees haar eigen muziek, maar gaat ze ook in interactie met het ensemble.

Walter Boeykens Ensemble & Cargo Mas

Zaterdag 6 augustus om 20 uur · park

Cargo Mas, is een *groove-based* collectief met invloeden uit jazz-funk, latin, hiphop en rock-'n-roll. De muzikanten speelden individueel bij artiesten zoals Zap Mama, Lianne La Havas, Gabriel Rios, Guru's Jazzmatazz en Dez Mona. Artistiek leider is trompettist en componist Sam Vloemans. Hij schreef een soundtrack (voor een onbestaande film) en creëert momenteel arrangementen om dit nieuwe werk samen met het Walter Boeykens Ensemble te kunnen uitvoeren. Een primeur én bovendien een unieke uitvoering.

Walter Boeykens Ensemble Helemaal Beethoven

Zondag 7 augustus om 11 uur · kasteel

Het voltallige Walter Boeykens Ensemble brengt een volledig Beethovenrepertoire. Met Anne Boeykens op klarinet, Eric Baeten en Bart Lemmens op viool, Luis Andrade op cello en Marc Roosendans op contrabas.

Walter Boeykens Ensemble, Ibernice MacBean, Jeroen D'hoë & Casco Phil The American Dream

Zondag 7 augustus om 17 uur · park

Black Voice Ibernice MacBean is zonder twijfel een muzikale kameleon. Ze is een opvallende podiumverschijning en voelt zich thuis in jazz, pop, soul en wereldmuziek. Onlangs stond ze nog op de planken met het Vlaams Radiokoor onder leiding van Kim Burton met de *Gospel Train* en met *The Great American Songbook*.

Jeroen D'hoë is een veelzijdig componist, pianist en musicoloog die vanuit zijn hedendaags-klassieke muziek uiteenlopende dialogen aangaat met andere stijlen en andere kunstdisciplines, meestal in opdracht van orkesten, ensembles, festivals en musea.

Casco Phil is een ensemble dat inhoud en goesting – naast een voortdurende staat van verwondering en nieuwsgierigheid – voorop plaatst. Uiterst flexibel en wendbaar, op maat van elke nieuwe uitdaging die ze zichzelf opleggen. De voornaamste is: grensverleggende concerten brengen met bekend en minder bekend repertoire én nieuw werk, met de allerbeste solisten en dirigenten. Dat klinkt als een *perfect match* met het Bornemfestival!

BORNEMFESTIVAL 2022 · KASTEELDOMEIN D'URSEL

Vrijdag 5, zaterdag 6 & zondag 7 augustus 2022

Vanaf 11 juni ticketverkoop voor Vrienden van CC Ter Dilft, vanaf 28 juni losse verkoop: CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

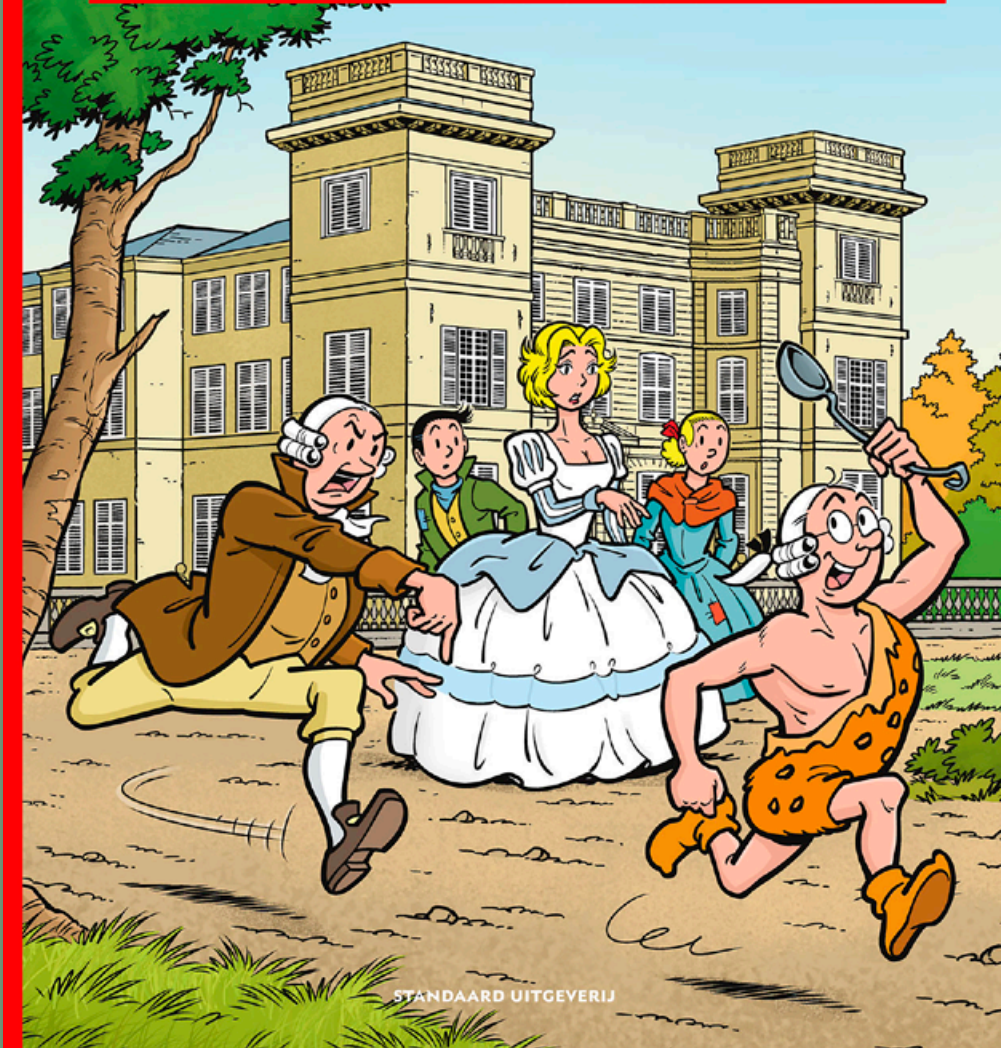
BORNEM FACTOR 22

De hele zomer organiseert de gemeente Bornem activiteiten in openlucht. Op vrijdagavond 15 juli wordt het kasteel het decor voor een fantastisch optreden van ... nee, dat verklappen we nog niet. Noteer alvast de datum en hou onze digitale nieuwsbrief in het oog!

WILLY VANDERSTEEN

SUSKE EN WISKE

DE MAFFE MARKIES

Op 1 juni verschijnt het 363ste album van Suske en Wiske. Daarin heeft vader Van Zwollem een speelgoedcomplex en eist hij alle tijd van zijn dochter op. Maar Anne-Marie wil haar eigen leven kunnen leiden en is op zoek naar de liefde. Om haar op te beuren organiseren onze vrienden een romantisch bal in het kasteel van Hingene ... in de achttiende eeuw!

© Standaard Uitgeverij

